

SOŠ a SOU Horky nad Jizerou

Fiktivní firma

Daňové přiznání pro FO

Učební materiál pro studenty
SOŠ a SOU Horky nad Jizerou

Zpracoval: Daniel Vančura, učitel FIF

Daňové přiznání 2013 - Daň z příjmů fyzických osob

Kdo vlastně v roce 2013 musí přiznání k dani z příjmů podávat a kdo je této povinnosti ušetřen?

Kdo a co se nepřiznává

Zaměstnanci bez dalších příjmů

Zdaleka nejjednodušší situaci mají v tomto ohledu lidé, kteří byli loni v klasickém zaměstnaneckém poměru a žádné další příjmy neměli. Příjmy ze závislé činnosti a funkčních požitků (čili odměny za vykonávání funkcí ve státní správě, samosprávě nebo třeba v občanských zájmových sdruženích a komorách) sice zdanění podléhají, ale vše za vás v tomto případě vyřeší zaměstnavatel, který strhává zálohy na daně ze mzdy a má na starosti i daňové přiznání.

Přesto však vůbec není od věci mít jako zaměstnanec své daně pod kontrolou a zajímat se. Od daňového základu se totiž dá (jak si podrobněji vyložíme v příštím díle našeho seriálu) leccos odečíst – a tím pádem na daních ušetřit. Doporučujeme proto, abyste čas od času na „svého“ účetního nebo účetní dohlédli, včas jim doručili důležité papíry a informovali je o svém životním pojištění, penzijním připojištění či hypotéce nebo třeba manželovi a dětech, které živíte.

Lidé bez příjmu

Přirozeně platí, že klidní mohou zůstat (alespoň pokud jde o daně z příjmů) také lidé, kteří byli v roce 2012 úplně bez příjmů. Povinnost podávat daňové přiznání se jich rozhodně netýká. Zkrátka kde nic není, tam ani berní úředník nemůže nic vymáhat.

Příjmy již zdaněné srážkovou daní

Daňové přiznání nemusejí podávat ani lidé, kteří měli v roce 2012 pouze příjmy, jež jsou už zdaněné srážkovou daní. Srážka u zdroje znamená, že daň odvádí přímo ten, kdo příjem poskytuje. Týká se to například příjmů z dohod o provedení práce do 5000 korun bez podepsaného daňového prohlášení nebo příjmů z autorských honorářů, které nepřesahují sedm tisíc měsíčně od téhož plátce.

Do skupiny příjmů, které jsou již zdaněné srážkovou daní, dále patří například dividendy, podíly na zisku nebo úroky z bankovních vkladů – čili příjmy z kapitálového majetku, které si podrobněji vyložíme níže.

Příjmy osvobozené od daně z příjmů

- *Příjmy z prodeje rodinného bytu či domu při splnění daných podmínek*
- *Příjmy z prodeje movitých věcí (motorová vozidla, lodi a letadla jsou osvobozena, uplyne-li mezi nabytím a prodejem alespoň jeden rok)*
- *Přijata náhrada škody (pokud náhrada škody nesouvisí se samostatnou výdělečnou činností nebo pronájmem), náhrada nemajetkové újmy*

- *Přijata plnění z pojištění majetku a z pojištění odpovědnosti za škody (pokud pojištění nesouvisí se samostatnou výdělečnou činností nebo pronájmem)*
- *Cena z veřejné soutěže, z reklamní soutěže, z reklamního slosování (s výjimkou ceny ze spotřebitelské soutěže) a cena ze sportovní soutěže v hodnotě nepřevyšující 10 000 Kč*
- *Příjmy sociálního charakteru – tedy dávky nemocenského pojištění, důchodového pojištění, státní sociální podpora, sociální zabezpečení, všeobecné zdravotní pojištění a podobně, a také odměny vyplacené zdravotní správou dárcům za odběr krve a jiných biologických materiálů*
- *Stipendia ze státního rozpočtu a z prostředků veřejné vysoké školy, výpomoc od zaměstnavatele (například výpomoc rodině při úmrtí zaměstnance)*

Příjmy od daně osvobozené

Daňové přiznání nemusí podávat ani lidé, kteří měli loni vedle klasického zaměstnání pouze příjmy spadající do kategorie *příjmů od daně osvobozených*. Doplnujeme, že osvobození se často váže na splnění určitých podmínek, případně jsou stanovené horní hranice, jejichž převis se už zdanit musí.

Příjmy, které jsou z předmětu daně vyňaté

Vedle příjmů, které jsou od daně z příjmu osvobozené, zná zákon ještě *příjmy, které jsou z předmětu daně vyňaté*. Daň z příjmu tak nemusíte platit například z *příjmů získaných zděděním, darováním nebo vydáním nemovitosti nebo movité věci*. Ovšem pozor – zadarmo to mít nebudete: v případě dědictví platíte daň dědickou, v případě daru zase daň darovací.

Daň z příjmu se dále nevztahuje na přijaté úvěry a půjčky, na příjmy vzniklé z rozšíření nebo zúžení společného jmění manželů a příjmy, které vám přiznal Evropský soud pro lidská práva a které musí uhradit Česká republika.

Kdo se přiznat musí

Nejobvyklejší jsou tyto:

- Máte příjem z několika zaměstnání současně a příjem z některého z nich vám nezdanili srážkovou daní
- Máte roční příjem z podnikání vyšší než patnáct tisíc korun
- Máte příjem ze zaměstnání a vaše další příjmy (třeba z pronájmu nebo podnikání) jsou za rok víc než šest tisíc korun
- Nemáte příjmy ze závislé činnosti (zaměstnání) – čili jste důchodce, student nebo třeba matka na rodičovské dovolené – a přivyděláte si (třeba podnikáním nebo pronájmem) víc než 15 tisíc ročně
- Vaše podnikání vykazuje ztrátu

A co přesně podle zákona spadá do kategorie „příjmy z podnikání“?

- Příjmy ze zemědělské výroby, lesního a vodního hospodářství
- Příjmy ze živnosti

- Příjmy z jiného podnikání podle zvláštních předpisů – jedná se obvykle o činnosti, ke kterým je potřebná zvláštní zkouška, například činnost advokáta, daňového poradce, makléře, auditora a dalších
- Podíly společníků veřejné obchodní společnosti a komplementářů komanditní společnosti na zisku
- Dalším důležitým pojmem jsou *příjmy z jiné podnikatelské činnosti*. Pokud nevíte, co přesně si pod ním představit, podívejte se do následujícího boxu.

Příjmy z jiné podnikatelské činnosti, které podléhají dani z příjmu

- Příjmy z užití nebo poskytnutí práv z průmyslového nebo jiného duševního vlastnictví, autorských práv (včetně práv příbuzných právu autorskému), a to včetně příjmů z vydávání, rozmnožování a rozšiřování literárních a jiných děl vlastním nákladem
- Příjmy znalce, tlumočnicka, zprostředkovatele kolektivních sporů nebo kolektivních a hromadných smluv, rozhodce za činnost podle zvláštních právních předpisů
- Příjmy z výkonu nezávislého povolání, které není živností ani podnikáním (například herci a hudebníci)
- Příjmy z činnosti insolvenčního správce, včetně příjmů z činnosti předběžného insolvenčního správce, zástupce insolvenčního správce, odděleného insolvenčního správce a zvláštního insolvenčního správce, které nejsou živností ani podnikáním podle zvláštního právního předpisu

Příjmy z pronájmu

Přiznat a zdanit musíte také příjmy z pronájmu nemovitostí, bytů i movitých věcí (pokud se tedy nejedná jen o příležitostný pronájem movité věci, ze kterého plyne příjem do dvaceti tisíc). Přiznávat ani danit však nemusíte příjmy z pronájmů, které nepřesáhnou šest tisíc korun v případě osob, které mají i příjmy ze závislé činnosti, a patnáct tisíc korun v případě důchodců, studentů nebo třeba matek na rodičovské – čili lidí bez příjmů ze zaměstnání.

Příjmy z kapitálového majetku

Zjednodušeně se dá říci, že tyto příjmy – které taktéž podléhají dani z příjmu – vždy plynou z držby nějakého finančního majetku, čili peněz, obchodních podílů, vkladů, cenných papírů, pohledávek z půjček a podobně. Patří sem ovšem také poměrná část výnosu z penzijního připojištění nebo životního pojištění – i z těchto příjmů musíme státu daň odvádět. U většiny z nich se tak však děje srážkovou daní, o které byla řeč už výše.

Ostatní příjmy podléhající dani

Do této skupiny zdanitelných příjmů spadají všechny příjmy, které předešlé skupiny nepokryly: například **příjmy z příležitostných pronájmů nebo příležitostných činností** (pokud jejich úhrn za rok přesahuje dvacet tisíc), příjmy z výher v loteriích a sázkách, příjmy ze zděděných práv z průmyslového a jiného duševního vlastnictví, včetně práv autorských, nebo příjmy ze záloh přijatých na základě uzavřené smlouvy o budoucím prodeji nemovitosti.

Co spadá do kategorie *příležitostné činnosti*

- Příležitostné činnosti kromě činností, které sice provozujeme příležitostně, ale máme na ně živnostenský list
- Příležitostný pronájem movitých věcí
- Zemědělská výroba, pokud není provozována podnikatelem (samostatně hospodařícím rolníkem)
- Příjem včelařů (pokud jsme během roku měli maximálně 40 včelstev, počítá se nám jako příležitostný příjem 500 Kč na jedno včelstvo)
- Nepatří sem autorské honoráře.

Příležitostný a opakovaný přivýdělek

Příjmy z příležitostných činností, jejichž součet (před odečtením výdajů) nepřekročí *dvacet tisíc za rok*, přiznávat ani danit nemusíte. Posoudit, zda se jedná o příležitostný či opakovaný přivýdělek, však nebývá jednoduché. Jak už bylo uvedeno výše, pokud si ke svému zaměstnaneckému platu za rok nepřivyděláte *víc než šest tisíc*, daňové přiznání podávat nemusíte. Jestliže si ale například pravidelnou krejčovskou prací přivyděláte patnáct tisíc za rok, podat přiznání a zaplatit daně musíte – jedná se totiž o opakovanou či dokonce pravidelnou činnost. Trochu paradoxně ale zároveň platí, že když si jednorázovou akcí (například vytvořením videozáznamu a fotografií ze svatby) vyděláte dvacet tisíc, daně platit nebudete: jedná se totiž o příležitostný příjem do dvaceti tisíc. Pokud však během roku obejdete šest svateb, na všech budete působit jako profesionální kameraman a za každou si naučujete tři tisíce (tedy celkem osmnáct tisíc) – musíte se přiznat i zaplatit daně, nejedná se totiž už o příležitostnou činnost.¹

Co můžete z daní odečíst?

První důležitý pojem, který musíme znát, zní: **základ daně**. Jednoduchá definice říká, že základ daně tvoří rozdíl mezi příjmy fyzické osoby a výdaji, které prokazatelně vynaložila na jejich dosažení. Podnikatelé a živnostníci mají možnost dvojí: buď si odečíst skutečné, účetně prokázané náklady, nebo využít takzvané výdajové paušály – kterým se budeme podrobněji věnovat příště.

Základ daně se však dále sníží o takzvané **odečitatelné položky**. Ze základu daně sníženého o odečitatelné položky se pak vypočte vlastní daň: která činí **patnáct procent** této sumy. Ani potom ale výsledek nemusí být konečný. Od vypočtené daně si totiž ještě můžete odečíst **daňové slevy**.

Co si můžete odečíst ze základu daně

- **Hypotéka a úvěr ze stavebního spoření**

Pokud máte hypotéku nebo úvěr ze stavebního spoření (běžný i překlenovací), můžete si odečíst ze základu daně **až tři sta tisíc korun ročně**: což znamená snížit si daň až o čtyřicet pět tisíc. Základ daně si ale můžete snížit pouze o **zaplacené úroky**, nikoli o celkovou výši splátek. Pokud máte úvěrů

¹ <http://www.penize.cz/dan-z-prijimu/247887-danove-priznani-2013-dan-z-prijimu-fyzickych-osob-dil-prvni-kdo-se-musi-priznat>

několik, můžete výši splacených úroků pro účely odpočtu sčítat. Jestliže jste spláceli úvěr pouze pro určitou část loňského roku, vztahuje se na váš odpočet limit ve výši dvaceti pět tisíc za každý měsíc splácení.

Podmínkou pro to, abyste si mohli úroky ze základu daně odečíst, je, že jste úvěr využili na bytové účely – tedy rekonstrukci, stavbu nebo koupi **nemovitosti určené k vašemu trvalému bydlení**. Chaty, chalupy a objekty určené k rekreaci tuto podmínku nesplňují.

Další podmínkou je, že jste přímým účastníkem úvěru: čili vaše jméno je napsáno ve smlouvě o úvěru. Pokud si úroky z hypotéky nebo stavebního spoření ze základu daně odečtete, nesmí si už totéž odečíst nikdo jiný (čili například partner, se kterým hypotéku splácíte).

Nezapomeňte k daňovému přiznání přiložit potvrzení o tom, kolik jste loni na úrocích zaplatili. Banky i stavební spořitelny ho obvykle klientům na začátku roku rozesílají. Pokud vám nepřijde, musíte si o něj zažádat.

Podle odhadů ministerstva financí by se plánované snížení limitu na daňový odpočet úroků z úvěrů na bydlení ze současných 300.000 korun na 80.000 korun od roku 2014 mělo dotknout zhruba čtvrtiny těch, kteří si úroky z daní odečítají. Za rok 2011 si klienti hypotečních bank a stavebních spořitelen uplatnili jako odečet ze základu daně úroky z úvěrů na bydlení v průměru za zhruba 42.800 Kč, zatímco o rok dříve to bylo asi o 400 Kč méně, vyplývá z dat Generálního finančního ředitelství.²

• Penzijní připojištění

Od základu daně z příjmu za rok 2012 si můžete odečíst také příspěvky, které jste si loni zaplatili napenzijní připojištění. Platí to ale jen pro příspěvky, jejichž celková výše přesahovala šest tisíc za rok. Maximální výše odpočtu dosahuje **dvanácti tisíc korun**. Abyste ho dosáhli, musíte tedy tuto částku na spořicí účet za rok uložit. Stát vám v takovém případě vrátí (či odečte) ročně 1800 korun. Nezapomínejte ale, že do zmiňované sumy dvanácti tisíc **se nepočítá pětistovka z každého měsíčního vkladu** – tedy částka, na kterou jste obdrželi státní příspěvek ve výši pěti set korun měsíčně. Což dělá za rok celkem šest tisíc. Znamená to, že na spořicí účet musíte za rok vložit ještě o šest tisíc víc – tedy minimálně osmnáct tisíc korun. Pokud vaše měsíční příspěvky dohromady tuto cifru nedají, můžete u většiny penzijních, respektive dnes transformovaných fondů využít možnosti tuto částku jednorázově vložit a tím si maximální odpočet ze základu daně zajistit.

• Životní pojištění

Pokud si platíte životní pojištění, můžete si od základu daně odečíst **až dvanáct tisíc korun**. I v tomto případě se musí jednat o peníze, které jste si sami zaplatili. Případné **příspěvky od zaměstnavatele si odečítat nemůže** jednoduše proto, že nebyly zdaněny – a stejnou výhodu nemůžete uplatnit dvakrát.

Pokud máte uzavřeno víc životních pojistek, částky pro odpočet si můžete sčítat – maximální hranice dvanácti tisíc se však nemění. Zásadní podmínkou pro možnost uplatnění odpočtu je, že pojistné

² <http://www.denik.cz/ekonomika/snizeni-limitu-na-odpocet-uroku-z-hypotek-se-tyka-ctvrtiny-lidi-20130204.html>

plnění může být dle smlouvy vyplaceno nejdříve ve vašich šedesáti letech a současně nejdříve po pěti letech od uzavření smlouvy.

• **Vzdělávání**

Pokud si zvyšujete kvalifikaci a v rámci vzdělávacího procesu složíte *zkoušku ověřující výsledky dalšího vzdělávání*, můžete si náklady na ni odečíst z daní. V praxi se jedná zejména o absolvování kurzů nebo školení. Maximální výše daňového odpočtu na vzdělávání dosahuje **deseti tisíc korun za rok**. U lidí se zdravotním postižením třinácti tisíc a u těžce postižených patnácti tisíc korun. Nezapomínejte ale, že daňový odpočet na vzdělávání můžete využít jen v případě, že vám jej nehradí zaměstnavatel a neuplatňujete ho ve výdajích (nákladech) jako osoba samostatně výdělečně činná.

• **Dary a charita**

Těm, kteří přispívají na dobročinné účely, je stát ochoten za dobrotu trochu ulevit od daňové povinnosti. Pokud přispějete na účely, které jsou vymezené zákonem (kromě charity sem patří také ekologie, školství nebo kultura), může se vám daň z příjmu o tuto sumu snížit. Podmínkou je, že celková hodnota vašich darů v daném roce dosahovala **minimálně tisícikoruny** nebo překročila dvě procenta vašeho původního základu daně. Zároveň platí, že za dary na tyto účely si můžete odečíst **maximálně desetinu z původního základu daně**.

• **Příspěvky odborům**

V případě, že jste členem odborů a platíte si příspěvky, můžete si je z daňového základu taktéž odečíst: horní hranice odečtu je však stanovena na **1,5 procenta ročních zdanitelných příjmů a zároveň 3000 korun**.

• **Slevy na dani**

Jak už jsme vyložili v úvodu, vedle odpočitatelných položek vám konečnou výši daně mohou srazit také slevy na dani – které se na rozdíl od první zmiňované skupiny odečítají až od vypočtené výše daně (nikoli od daňového základu). Pojďme si je rozebrat podrobněji.

• **Sleva na poplatníka**

Tuto slevu může uplatnit každý, kdo podává daňové přiznání nebo za koho jej podává daňový poradce či zaměstnavatel. Výše slevy na poplatníka dosahuje **za zdaňovací období 2012 přesně 24 840 korun**. Jedná se o roční sumu, která se nerozpočítává za měsíce, můžete ji tedy ve stejné výši uplatnit i v případě, že jste měli zdanitelné příjmy jen určitou část roku.

Do příjmů manžela/manželky se počítají:

- veškeré výdělky (včetně příjmů, které se nezdaňují nebo neuvádějí v daňovém přiznání)
- podpora v nezaměstnanosti
- nemocenská
- mateřská
- invalidní i starobní důchod

- výživné manželky po rozvodu
Do příjmu se počítají i doplatky z minulých let.

Do příjmů manžela/manželky se nepočítají:

- přídavky na dítě
- výživné na dítě (alimenty)
- sociální příplatky
- příspěvek na bydlení
- příspěvek na školní pomůcky
- rodičovský příspěvek
- dávky pěstounské péče
- porodné
- pohřebné
- příspěvek na péči o blízkou nebo jinou osobu

- **Sleva na manželku či manžela**

Tuto daňovou slevu můžete uplatnit v případě, že příjmy vašeho zákonného partnera za dané zdaňovací období (čili rok 2012) dosahovaly méně než **68 tisíc korun**. Týká se to třeba případu, kdy váš muž byl nezaměstnaný, nebo když vaše žena byla na rodičovské dovolené. Odečíst si pak od daně můžete **maximálně 24 840 korun**. Slevu však lze uplatnit i za jednotlivé měsíce (její měsíční výše pak dosahuje 2070 korun). Podmínkou je, že na začátku každého měsíce, který se vám započte, jste s tímto partnerem bydleli ve společné domácnosti a byli jste sezdaní. A co všechno se do příjmů vašeho muže či ženy počítá? Odpověď najdete v boxu vpravo.

Pokud je váš manžel či manželka držitelkou průkazu mimořádných výhod III. stupně (zvláště těžké postižení s potřebou průvodce, průkaz ZTP/P), zvyšuje se daňová sleva na dvojnásobek, čili téměř na padesát tisíc korun.

- **Sleva na dítě a daňový bonus**

Za každé vyživované dítě, které s vámi žije ve společné domácnosti, si můžete z daně odečíst **za rok 13 404 korun**. Pokud se jedná o zdravotně postižené dítě, sleva se zdvojnásobí. Nárok na slevu však máte pouze za kalendářní měsíc, kdy splňujete obě podmínky: čili dítě vyživujete a žijete s ním. Pokud je splňujete jen po část roku, počítá se poměrná částka podle počtu měsíců (1117 korun za měsíc). Slevu za každé dítě si však může odečíst pouze jeden daňový poplatník – nemůžete ji tedy za stejný kalendářní měsíc s manželem či manželkou uplatnit oba. Za vyživované dítě se považuje dítě do 18 let, případně 26 let (pokud se soustavně připravuje na budoucí zaměstnání – čili studuje nebo když nemůže studovat kvůli nemoci, úrazu či dlouhodobě nepříznivému zdravotnímu stavu). Jestliže rodiče dítěte nemají příjmy, na které by mohli slevu uplatnit, mohou ji uplatnit prarodiče.

Na rozdíl od jiných slev u slevy na dítě platí, že pokud se po jejím odečtení dostane výše vaší daně do záporných hodnot, stane se vzniklý rozdíl daňovým bonusem – který vám stát vyplatí. **Maximální výše bonusu dosahuje 60 300 korun**, minimální výše stokorunu (pokud vám vyjde bonus nižší, stát ho nevyplatí). Na daňový bonus má ovšem nárok pouze člověk, který si v daném zdaňovacím období

vydělal alespoň 48 tisíc korun, přičemž se započítávají jen příjmy ze zaměstnání, podnikání, pronájmu a kapitálového majetku.

- **Sleva pro studenty**

Pokud se soustavně připravujete na budoucí povolání studiem nebo předepsaným výcvikem, můžete si od daně odečíst **až 4020 korun ročně**. Podmínkou je, že vám ještě nebylo šestadvacet (respektive osmadvacet, pokud prezenčně studujete doktorský program).

Nárok na slevu vám nevzniká, pokud jde o dálkové, distanční, večerní nebo kombinované studium na střední škole a jste zároveň výdělečně činní (kromě dohod o provedení práce a dohod o pracovní činnosti) nebo máte nárok na podporu v nezaměstnanosti či při rekvalifikaci. I tuto slevu můžete uplatnit pouze za část roku, kdy jste na ni měli nárok – za každý kalendářní měsíc to dělá 335 korun.

- **Sleva pro zdravotně postižené**

Pokud pobíráte invalidní důchod, můžete si od daně odečíst **2520 korun ročně**. Pokud trpíte invaliditou třetího stupně, jedná se o dvojnásobek, čili 5040 korun. Lidé, kteří jsou držiteli průkazu ZTP/P – čili mají zvlášť těžké zdravotní postižení, mají nárok na daňovou slevu až ve výši 16 140 korun za rok. Pokud splňujete podmínky pouze po určitou část roku, můžete slevu v poměrné výši uplatnit pouze za některé měsíce.

O přeplatek musíte požádat

Pokud za vás zálohy na daň platí zaměstnavatel a vy následně uplatníte daňové zvýhodnění, může vám vzniknout přeplatek na dani. O jeho vrácení však musíte požádat v příslušné kolonce daňového přiznání. Do třiceti dnů po uzávěrce na odevzdávání přiznání by vám pak měla vypočtená částka dorazit.

Paušály versus evidence

- **Kdo může uplatnit paušály a v jaké výši**

Možnost uplatnit výdaje paušálem využívá v Česku stále víc podnikatelů i drobných živnostníků. K největším výhodám tohoto postupu patří jeho jednoduchost, časová i administrativní nenáročnost a v řadě případů také finanční výhodnost. Pokud se pro něj rozhodnete, nemusíte si schovávat doklady za výdaje a nevedete si daňovou evidenci, pouze evidenci příjmů a pohledávek. Každý však výdajové paušály uplatnit nemůže.

Zákon znemožňuje uplatnění výdajových paušálů osobě, která je členem sdružení bez právní subjektivity, ve kterém si jednotliví členové nerozdělují příjmy a výdaje rovným dílem. Totéž platí pro živnostníka, který má příjmy ze spoluvlastnictví majetku, přičemž příjmy a výdaje nejsou rozděleny podle spoluvlastnických podílů.

Pokud do výše vymezených skupin nepatříte, nic vám nebrání výdajové paušály uplatnit – v praxi to funguje jednoduše tak, že si odečtete určité (a ve většině případů poměrně vysoké) procento ze svých příjmů – podle druhu činnosti.

Pokud působíte v řemeslné živnosti, oblasti zemědělské výroby nebo lesního a vodního hospodářství, můžete si paušálem odečíst osmdesát procent výdajů. Pro ostatní živnosti platí šedesátiprocentní sazba. Čtyřicetiprocentní sazba platí pro příjmy ze svobodných povolání, z autorských práv nebo z jiného podnikání podle zvláštních předpisů – patří sem například tlumočníci, znalci, insolvenční správci, spisovatelé, sportovci, přispěvatelé do novin, advokáti nebo lékaři. Lidé, kteří mají příjmy z pronájmů, mohou uplatnit výdaje ve výši třiceti procent příjmů. Takto stanovené příjmy pak zahrnují veškeré výdaje podnikatele – žádné další tedy uplatnit nemůžete.

Pokud máte více druhů příjmů, musíte na každý zvlášť uplatnit správné procento výdajů. Odlišné druhy příjmů a výdajů z podnikání nemůžete sčítat. Stejně tak nelze na některé uplatnit skutečné výdaje a na jiné výdajové paušály. Kombinace je možná pouze u příjmů z podnikání a z pronájmu. Zde se totiž podle zákona jedná o samostatné dílčí základy daně z příjmů.

VÝDAJE: CO DOJDE UZNÁNÍ?

Co vám jako výdaj uznají

- Nákup materiálu a zboží
- Provozní náklady
- Mzdy a pojistné placené za zaměstnance
- Nájem
- Výdaje za použití motorového vozidla
- Pořízení dlouhodobého nehmotného majetku
- Odpisy dlouhodobého hmotného majetku
- Bankovní poplatky
- Úroky z úvěru
- Výdaje na použití motorového vozidla
- Silniční daň

Co vám jako výdaj neuznají

- Vaše sociální a zdravotní pojištění
- Výdaje na reprezentaci
- Vaši osobní spotřebu
- Pořízení dlouhodobého hmotného majetku
- Pokuty a penále (vyjma smluvních)
- Technické zhodnocení dlouhodobého hmotného majetku
- Daň z příjmů a DPH

Daňová evidence

Alternativou k daňovým paušálům je daňová evidence. Kdo se pro ni rozhodne, musí po celý rok pečlivě uschovávat doklady o svých příjmech, výdajích, majetku a závazcích. Evidovat musí peněžní i nepeněžní příjmy, které za dané zdaňovací období (čili v tomto případě rok 2012) obdržel, a také pohledávky a výdaje, které souvisí s jeho podnikáním nebo jinou samostatně výdělečnou činností a které trvají k poslednímu dni roku 2012. Od svých příjmů si pak odečte skutečně a účetně doložené výdaje. Zásadní je ovšem rozlišení mezi tím, které výdaje se považují za daňově uznatelné a které nikoli. Příklady obou skupin výdajů najdete v boxu.

Pokud jste podnikatel nováček, jako daňový výdaj můžete uplatnit také některé položky z období před zahájením podnikání – čili z předcházejícího kalendářního roku. Jedná se zejména o zásoby a podobné výdaje, které jsou prokazatelně spojené se zahájením vaší podnikatelské činnosti.

Přechod na daňové paušály

Rozhodnutí, zda využijete výdajové paušály nebo daňovou evidenci, před vámi stojí každý rok znovu – mezi oběma způsoby můžete rok od roku přecházet. Pokud jste ovšem loni využívali daňovou evidenci a letos chcete přejít na paušály, musíte podat ještě dodatečné daňové přiznání za předešlý rok. Musíte totiž dodat pohledávky, závazky a zásoby vykázané do 31. prosince předešlého roku. Pokud jste žádné zásoby, závazky ani pohledávky neměli, můžete výdaje uplatnit paušálem bez potíží.

Paušály se vyplatí. Můžete na ně ale taky doplatit

Není náhodou, že výdajové paušály v Česku využívá většina živnostníků i podnikatelů. Většině z nich se jednoznačně vyplatí. Umožňují totiž snížit si základ daně o víc než polovinu, i když jsou reálné náklady třeba nulové. A nulová často díky výdajovým paušálům bývá také výše daně z příjmů. Jenže: na čem v jednu chvíli vyděláte, vás jindy může přijít draho. Tedy trochu nadneseně řečeno. I když platí, že díky výdajovým paušálům se vám sníží daň z příjmů, a vy si tudíž finančně polepšíte, například v očích banky, která posuzuje vaši bonitu při žádosti o hypotéku, si výrazně pohoršíte. Jakkoli máte reálně peněz víc, bance se jevíte jako méně bonitní. Pokud podnikatel nebo živnostník žádá o hypotéku, musí obvykle v bance prokázat své příjmy daňovým přiznáním za uplynulé dva roky. A cifra, se kterou banka počítá, je základ daně. Pokud ho máte kvůli uplatnění výdajového paušálu snížený třeba o osmdesát procent, vezme banka toto konečné číslo, vydělí jej dvanácti a dojde tak k vašemu domnělému měsíčnímu příjmu – kterýs se náhle může jevit žalostně nízký. Na vaše vysvětlování, že si oněch osmdesát procent odečítáte jen kvůli daňové optimalizaci a že se o skutečné výdaje nejedná, nikdo nebere zřetel.

Změny v paušálech od roku 2013

Až budete podávat daňové přiznání příští rok – čili v březnu 2014 za zdaňovací období 2013 – budete už muset počítat s jistými omezeními, která vláda prosadila v rámci úsporného balíčku před koncem loňského roku. Pokud budete příští rok uplatňovat výdajové paušály, nebudete už moct využít daňové slevy na dítě a na manžela či na manželku. Další daňové úlevy pro vás ale budou platit dál bez omezení, jako letos.

Pokud u vás „dojde k souběhu příjmů z více druhů činností“ a výdajové paušály budete využívat jen u některých z nich, bude vám nárok na daňové úlevy zachován pouze v případě, že součet základů daně s využitím paušálu bude nižší než polovina součtu základů daně bez využití paušálu.

U činností, na které se uplatňují výdajové paušály ve výši třiceti a čtyřiceti procent, bude od příštího roku možné paušály využívat jen pokud příjmy podnikatele nepřekročí dva miliony korun.

Tolik závěrečný díl seriálu o daňovém přiznání v roce 2013. Pokud chcete zjistit, kolik státu na dani z příjmů zaplatíte letos, za uplynulý rok, využijte naši kalkulačku.

Zdroje:

DLOUHÁ, Petra. Daňové přiznání 2013: Daň z příjmů fyzických osob. [online]. 9.1.2013 [cit. 2013-03-11]. Dostupné z: <http://www.penize.cz/dan-z-prijmu/247887-danove-priznani-2013-dan-z-prijmu-fyzickych-osob-dil-prvni-kdo-se-musi-priznat>

DLOUHÁ, Petra. Daňové přiznání 2013 - Daň z příjmů fyzických osob: Co můžete z daní odečíst?. [online]. 16.1.2013 [cit. 2013-03-11]. Dostupné z: <http://www.penize.cz/dan-z-prijmu/247887-danove-priznani-2013-dan-z-prijmu-fyzickych-osob-dil-prvni-kdo-se-musi-priznat>

DLOUHÁ, Petra. Daňové přiznání 2013 - Daň z příjmů fyzických osob: Paušály versus evidence. [online]. 28.1.2013 [cit. 2013-03-11]. Dostupné z: <http://www.penize.cz/dan-z-prijmu/247887-danove-priznani-2013-dan-z-prijmu-fyzickych-osob-dil-prvni-kdo-se-musi-priznat>

Daňová kalkulačka <http://www.penize.cz/kalkulacky/danova-kalkulacka-osvc>

Zákon o dani z příjmů (v aktuálním znění) <http://business.center.cz/business/pravo/zakony/dprij/>